

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Annales Episcoporum Slesvicensivm

Cypraeus, Johann Adolph

Coloniæ Agrippinæ, 1634

Capvt XII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64615](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-64615)

tertia ei qui campanas pulsat, hoc est ædituo cederet: quarta in sumptus, qui in candelas & cereos fierent, collocarentur. Cantorem autem decimas illas, ut dictum est, distribuere, & ab eo vnumquemque portionem suam petere debere. Et qui hanc sanctiōnem contrauenerit, eum diris deuouendum, & fulmine Execrationis Ecclesiastice feriendum esse. Ecclesiam illam Aluer primū in Runholdt sitam, & deinde mari, quo alluebatur, absorptam, tandemque Hadersleuam esse, omnium constans est opinio: ubi ea paulatim incrementa cepit, statutumque, ut Canonici eò vocati ad certum numerum alerentur, qui rem diuinam tractarent: quibus etiam statuta ab Episcopo & Capitulo Slesuicensi approbata, concessa fuerunt. De quibus paulò post latius. Canonici autem illic ad nostra usque tempora vixerunt viri boni & celebres; anno autem Millesimo Ducentesimo trigesimo Principibus placuit, ut Canonici, qui Hadersleuæ viuebant, bonis illis, quoad superstites essent, adhuc fruerentur, illis autem morte sublati, bona & possessiones ad Principes deuoluerentur. Quod factum est. Itaque hoc tempore neque Canonici, neque umbra bonorum diuinis usibus dicatorum apparet, ut quæ vñā cum curijs & habitationibus, profanis usibus deputata & attributa sint.

C A P V T XII.

*Nobile Slesuicum, Iacobo Antistite, flammis
Vulcani perijt, Rege fugante Ducem.
Sed Dux Volmarus, pensans ciuale benigno
Ingenio damnum, mox onus omne leuat.*

A. C. 1288.

AN-

ANNO 1281. Iacobus Episcopus Slesuicensis eligitur & consecratur à Ioanne Archiepiscopo Lundensi.

Hac tempestate bellum recens inter Regem Daniæ Ericum, & Waldemarum Ducem Slesuicensem iterum exortum est, his de causis, quod Dux Regi, eam, quam sibi deberi putabat, obedientiam & fidem non præstaret ac exhiberet. Quo bello Waldemarus captus, & arx *Tunderensis*, expugnata & diruta fuit. Vrbs quoq; Slesuicensis, quæ semper fuit Ducū receptaculum, insignem hoc tumultu cladem accepit, vt quæ capta, expugnata & direpta fuerit, tandem vero in cineres redacta penitus conflagrauerit. Nam in domum quandam, hostis ea nocte, quæ diem, quo ciuitas expilata fuit, subsecuta est, ignem coniecit, qui vbi hæsisset, paulatim vi ventorum proximas ædes complexus, sensim latius serpsit, breuique ita se dilatauit, vt flamma cuncta absuineret & depasceret. Ciues magno numero ad incendiū concurrūt, quod fortuitum existimarent, & quæ restinguendo igni forent comportant, idque inermes, quod hostile nihil metuebant. Vbi contigit, vt multi eorum interficiuntur, propterea quod nihil quicquam mali metuerent, sibiq; persuaderent, hostis libidinem & furorem, ea præda, quam paulò ante adeptus esset, iam penitus satiatum & expletum esse. Vbi autem hostem suis conatus resistere, illosq; qui ignem restinguere cupiebant, trucidari viderent, clamor inter cædem & vulnera ex trepidatione & incendio latius effuso, sublatus, sensim audientibus ademit, vt quid rerum ageretur, non intelligerent: pleriq; ciues, qui fuga præcipiti sibi consulere statuebant, noctu nudi in armatos milites incidebant, & ambusti misera strage ab

T 3

hosti-

hostibus, quos pro amicis habebant, confodieban-
tur. Tandem cum nuntiaretur, & omnium sermone
prædicaretur, hostem incendijs Authorem esse, omnes
de salute solliciti fuga euadere conati sunt. Horum
alij saucij & igne adusti euaserunt, alij quos flamma
non absumpsit, ferro hostili perierunt, vt certum sit,
Ducem Slesuicensem incendio illo, maiorem cladem
& damnum, quam bello accepisse: quamuis in ciues
& subditos Ducatus Slesuicensis ita sanguinum sit, vt
omnes persuasum haberent, Regem omnia flamma
& igni, delere ac vastare, statuisse, Nam aduersus Du-
cem, eiusq; subditos, odio flagrabat maximo ac acer-
rimo, his de causis, vt putant, concepto, quod Dux
feudum à Rege accepisset, Regi fidem & obedien-
tiam promisisset, & nihilo minus Regi hostiliter ad-
uersaretur & resisteret, neque se obsequenter præ-
beret. Ita factum est, vt omnia ferro & igni vastaren-
tur, tantusque terror omnium animos, qui Duca-
tum incolerent, inuasit, vt Regem finitimijs iam do-
mitis, ac subactis, tam oppida quam villas, & vicos
Ducis, expugnaturum, & occupaturum esse existi-
marent, quod pleraque iam omnia partim vi, partim
metu, sibi subiecta, atque in potestatem suam reda-
cta iam teneret. Hisce autem malis, ac periculis, quæ
impendere videbantur, mature occurrentes Ducis
Slesuicensis cognati & propinqui, sese arbitros inter-
terposuerunt, rebusque compositis, Regis animum,
qui totus ira & furore percitus, subito impressionem
in Ducatum facere meditabatur, placarunt ac miti-
garunt, vt à persecutione & bello desisteret. Walde-
marus autem Dux vicem Slesuicensium Ciuium mi-
seratus, quod tam multa mala ac incommoda perpe-
si essent, de damno sarciendo cogitauit, quo pacto ali-
qua ratione illis satisfacere, detrimentumq; beneficio
aliquo

aliquo compensare posset. Itaque tributum vel censem annuum vulgo Stadtgeldt, ciuibus remisit, simulque, quod à quauis in posterum exactione liberi ac immunes esse deberent, benignè pollicitus, se eos nimirum integro sexennio propter insignem calamitatem, in quam ob Ducis defensionem incidissent, vel minimo onere nequaquam grauare nolle. De qua re literæ adhuc apud Slesuicensem senatum extant. Præterea sanciuit & prohibuit, ne Clerici & Laici, pensiones annuas habitationum & ædium, quas locassent, ciuibus augerent, qui illas conduxissent, quoad ædes exustæ rexificatae essent. Rex etiam Ericus, qui Ciuitatem antea expugnarat, eamq; diripuerat & expilarat, Ciuibus trucidatis, ædibusque incensis, pœnitentia & misericordia ductus, immunitatem Slesuicensibus concessit, ut de mercibus in Regno Daniæ emptis, vectigalis aut Thelonij nomine, nihil penderet aut soluerent: ut ex diplomate ea de rectato constat, cuius verba subijcimus.

ERICVS von Gades gnaden/ der Denen vnd Wenden Konig/ wunschen allen / de dissen Breff sehen / heil in dem Herrn / vnd doen fund jdermennigliken / dat wi den schaden/ arbeit vnd vordrett/welcke/ vnse geleuende Burger / der Stadt Schleswig vmb vnserent willen / vnd vnseres Rikes offmals geleden / betrachtet / vnd derwegen bewagen/ enen eine sonderliche gnade wedder to ertogende. So geuen wi derwegen allen vnplichten fri/ dat se keinen toll in dem Rike geuen scholen / idt si an welkem orde se andrapen mochten / von nun an/ vnd stette to ewigen tiden/dat se daruan scholen entlediget sin. Vnd gebeden derwegen ernstlig bi verlust vnser Gnade/ dat nemand von vnseren Ampiluden / edder deseluige beuehlhebber edder he si wol he si / de genanten Burger wedder inhalt disser begendinge / to jenigen tiden be-

T 4 schwere/

schwere / vnd so fern solches geschutt / werit he vnsers
straffe sick derwegen to vermoden hebben. So wider bes-
kresting midt vnsarem Insegel angehengit tho Kal-
lingborch Anno 1289. am dage Vitalis Martyris jm
biwesende der tugendisse Her Peter Credenker.

Rex etiam ERICVS in iure constituendo occupa-
tus fuit, editis constitutionibus quibusdam, quæ ad
calcem Nomocanonis Danici adiectæ sunt, quibus
sanciendis & condendis Iacobus Episcopus Slesui-
ensis interfuit, vna cum alijs Episcopis Danis electis
& confirmatis Anno M. CC. LXXXII. Idque constitu-
tionis verba in fine arguunt.

Tandem ERICVS Rex rebus pacatis ac tranquil-
lis, à bello ociosus & quiescens à suis occiditur. An-
no à nato Christo 1286.

Hoc tempore Bonifacius VIII. Pontificatus sui anno 4.
Archiepiscopo Lundensi mandauit, vt omnem Clerum defen-
dat ab iniurijs & violentia. Et si Rex de vi illata certior fa-
ctus, eam yltus non fuerit, aut in eiusmodi sceleribus conni-
uerit, aut etiam occasionem eius inferendæ præbuerit, eum
excommunicandum & ab omnibus sacris interdicto sus-
pendendum. Quod etiam ante ipsum Alexander quartus
fecit.

Comes Gerhardus Adolphi IV. Filius, Monasterium
Monialium, quod prius positum fuerat in Palude Krem-
pis prope Storam & Albeam transtulit in villam Vle-
te: Nobile quoque & invincibile antiquum castrum Itze-
hoe in honorem Beatæ Virginis Mariæ consecra-
ri fecit, & dotauit secundum ordinem & regulam San-
cti Benedicti Abbatis, ad seruendum Domino Deo in
xuum: in quo etiam primus Gerhardus suam elegit se-
pulturam. Et ab illo tempore vsque ad præsens, omnes
de illa progenie Gerhardi Comitis descendentes, scilicet
Henricus eius Filius, Magnus Gerhardus Comes, huius
Henri-

Henrici filius, & frater eius Iohannes illic sepulti sunt. Continuator Helmoldi in manuscripta historia.

Hartuuicus quoque Reuentlovv miles, qui Comitem Adolphum in Segeberg interfecerat, pœnitentia ductus, in absolutionem peccaminum suorum, limina Beatorum Apostolorum Petri & Pauli in Romana Vrbe visitauit. Vbi pro pœnitentia iniunctum illi fuit distribuere bona sua pauperibus. Et vigore illius pœnitentiae in prædicto Claustro Itzehoe pretiosam domum, Refectorium inferius, superius Domitorium, suis sumptibus construi ac ædificari procu-uit. Itidem continuator Helmoldi.

C A P V T XIII.

ERICVS VIII. PIUS, Rex Daniæ 87. in agone fratri inuidit successionem Anno 1288. Rostochienses se huic subiecerunt Anno C. 1301. Ringstedij sepultus Anno 1319. Cum Coniuge Ingeburg Birgeri Regis Sueciæ sorore nupta Anno 1296. Cuius filius VValdemar cum septem liberis in pueritia mortuus.

ADOLPHVS, Iohannis Primi Comitis Holsatiae filius, Comes in VVagria, ratione Vxorū, quæ fuit filia Mistouoi Ducis Pomeraniae, ob spem successionis, Pomerania titulum sibi arrogauit, Obiit ãxatis Anno 1308.

IOHANNES II. alter Iohannis I. Comitis Holsatiae filius, Adolphi frater, Comes in Vagria à proprijs filijs, ob iteratum matrimonium Bramhorstij fuit captus, & Kilonium abductus, donec tandem amicorum transactio-ne Lubeca intercedente, filiis Ditionem distribueret, vni-
69 Chilonij retento, à morione altero priuatus est oculo,